

Мариана Тинчева Еклесия
Стряха на лястовиче гнездо

„Да бъде кръстът ви препасан, и светилниците ви запалени; и вие ще приличате на ония човеци, които очакват господаря си, кога ще се върне от сватба, за да му отворят веднага, шом дойде и почука.“

(Лука 12:35-36)

Тази стара балканска къща родителите ми купиха за нищо пари преди 50 години, когато народът бягаше от малките селища към големите градове. Тогава почина баба ми и моят баща реши в нейна памет да вземе дом в родния ѝ край. Къщата, майсторена в началото на предишния век с пръти и лепкава жълта кал, още тогава ми приличаше на лястовиче гнездо, скътано под небесната стряха за хора. И нали преди век не са съществували днешните правила за строителство, нашето гнездо се оказа само на лакът разстояние от стрехите на съседната стара къща, чиито стопани от три поколения живееха заедно. Възрастните дядо Стоил и баба Дамянка живееха със сина си Павел и жена му леля Капка, които не мислеха да се изнасят към големия град. Те имаха момче и момиче, пет-шест годишни, та лятно време, като отивахме в нашето балканско гнездо, цяла детска банда ходехме по реката да ловим дребни рибки. Мама пък отиваше в съседите два пъти в седмицата да купи мляко от тяхната крава, даваха ни пресни яйца, плодове от градината, а за Гергьовден винаги се събирахме в техния двор на агне-сукалче... През септември ние се връщахме в града, а когато идваше времето за училище, Пенка и Красимир, децата на леля Капка и чичо Павел, тръгнаха с родителите си с първия автобус към училището в града, а се връщаха късно следобед. Не беше лесно нито на децата, нито на младите, но не искаха да се преместят на квартира в гъмжилото...

Като отраснахме, ние вече не искахме да отиваме в селската къща; привличаше ни новият живот на града. Баща ми отиваше сам да отвори прозорците, да окоси тревата в двора, да събере плодове и да ни ги донесе. По някое време взе да говори, че ще продаде къщичката с четири малки стаички и огнище, щом няма достойни наследници за онзи земен рай. Но ние не му позволихме, макар да се случваше две-три години да не гостуваме в рая. Отидохме ли, намирахме къщата все по-грохнала и саморушаша се... До онази пролет на 1995 г., когато заварихме чудо: съседите решили да разширят своята къща, но тъй като стрехата на нашата им попречела, свалили керемидите на нашия дом и надстроили своя така, че нашето лястовиче гнездо започнало катастрофално да се наводнява и сляга. Препирните, омразата, лошите думи нямаха граница и никакво благоразумие не можеше да промени сърцата ни до есента. Леля Капка и чичо Павел се оправдаваха, че живеят там постоянно, нашата къща им хвърля сянка в прозорците; за нас това не било толкова важно, тъй като отиваме два-три месеца в годината! През онази зима открили петна по белите дробове на чичо Павел и на него му била нужна светлина, повече въздух и слънце... Баща ми окончателно реши да

продаде къщурката, но на кого можеше да се хареса тя, щом в селото бяха останали стотина старци и само две по-млади семейства? Престоят там се превърна в кошмар. Приятели го посъветвали да подаде искова жалба против съседа с молба за парично обезщетение при доказана вреда. Чувствата на вражда се предадоха и на нас по-младите, та вече се чудехме как стоборът, граден от камъни между двете къщи, издържа на човешката злоба. Майка ми повече не отиде за мляко и яйца в съседния двор! Една сутрин даже видяла как синът на чичо Павел хвърлил угарките си в нашия двор и така го наругала, че от този ден нататък между тях не се чу „добър ден“...

Следващата пролет на портата на съседите имаше некролог: към Коледа чичо Павел починал, преди да навърши 70. Решихме, че така е получил възмездие за злината си да събори част от покрива на нашата къща, но сърцата ни изпитваха мъка за него: той беше добър човек, който помагаше на престарелите баби и дядовци в селото, чиито деца идваха в родните си гнезда по-рядко от нас. Следващата година на простора им видяхме детски дрехи и разбрахме, че Пенка се е омъжила. На следващата година пак бебешки дрехи – и Красимир си имаше булка с отроче! Радостта от нов живот в този дом бързо беше избърсала сълзите на леля Капка след смъртта на съпруга ѝ. Къщата им пак щеше да стане тясна за многото народ, който живееше в мир и сговор. Сега Пенка и Красимир отиваха с първия автобус на работа в града, а леля Капка се подмладяваше от внуците си. Подмладяваше се, ама след още две години, като отидох в нашата къща за дни, заварих съседката с парализиран крак и ръка да се подпира и да се предвижва със стол.

„Ела да се видим, че не знам дали ще ви дочакам до другата пролет!“ – повика ме и с мъка обясни, че от много работа ли, от възрастта ли, една сутрин не могла да се вдигне от леглото – повалил я инсулт втора степен. Пред очите ми мина спомен за проходилката, която вдигнахме на тавана преди 7 години, когато мама прохождаше след като си беше счупила крака. Реших да я предложа на леля Капка, да се раздвижва по-лесно с нея, но сега пред очите ми се отвори голямата дупка върху покрива на къщата ни, и не казах нищо. Цялата нощ се борих: да дам ли проходилката или да си премълча. Едва дочаках да се съмне: качих се на тавана, обърсах прахта по леките тръбички и колелцата на проходилката, и ѝ я занесох... Сигурно заради тази дреболийка синът ѝ отново покани нашето семейство на печено агне и ние се почувствахме отново едно цяло, като че оградата между двете къщи не съществуваше...

Това лято отново отидох сама в нашето лястовиче гнездо. Още първата сутрин като се събудих, усетих силен световъртеж, който ме уплаши. Отидох да поискам апарат за кръвно налягане от леля Капка, а тя ми каза, че не знае къде е оставен. Предложи ми да остана при нея час-два, но не приех – върнах се в нашата къща и легнах. След десетина минути чух някой да вика пред стълбите: беше тя. Обадила се в града на Пенка да я пита къде е апаратът за кръвно, намерила го и ми го носеше. Каза, че е позвънила и на Бърза помощ да дойдат при мен, защото не се знае дали не е нещо сериозно... Тя вдигна проходилката на ръце и изрече на глас: „На никого да не дава Бог такова страдание, дето човек не може да бъде полезен за близките си, че и за себе си!“

Следващите й думи потънаха в силния вой на линейката. Какво беше казала по телефона в града не успях да разбера, но личеше, че беше забравила своята болка, за да спаси моя живот.

Не се бях досетила, че мога да се обадя за помощ. Но в този момент усетих как стряхата на нашето лястовиче гнездо простира крила над съседната къща, а ние, хората, живеещи в него, се превръщаме в лястовици...

КРАЙ

© Мариана Тинчева Еклесия

Източник: <http://bezmonitor.info/>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10458>]